
Voorzitter, college, raadsleden, pers en kijkers thuis,

Het zal misschien even wennen zijn dat ik hier sta en niet Jordy Drieman, maar dat heeft natuurlijk te maken met het laatste agendapunt van vandaag, namelijk zijn benoeming tot tijdelijk wethouder. Vanuit deze positie wil ik onze wethouder Marcel Lemmen veel sterkte en succes toewensen bij zijn herstel. Ik wil me nogmaals uitspreken tegen de verruwing van de samenleving en dat we intimidatie van bestuurders niet normaal mogen gaan vinden. Een paar dagen geleden stond hierover nog een zorgelijk artikel in het Eindhovens Dagblad.

Voorzitter, dan de voorliggende begroting voor de jaren 2025 tot en met 2028. Wat de VVD Cranendonck betreft ligt er een evenwichtige en positieve begroting, waarbij stabiliteit en vooruitgang centraal staan. We zien dat het college van B&W zich ingezet heeft om de lastenverhogingen voor onze inwoners zoveel mogelijk te beperken. Van de andere kant zien we dat het gevreesde 'ravijnjaar' nu echt in zicht begint te komen. De miljardenkorting van het Rijk op de gemeentefinanciën blijft vooralsnog intact en dat is een zorgelijke ontwikkeling. Want hoe kan het Rijk bezuinigen op de financiën van gemeenten terwijl gemeenten een essentieel onderdeel zijn in de oplossingen voor de hedendaagse uitdagingen op bijvoorbeeld woningbouw, mobiliteit, duurzaamheid en zorg? Het kan niet zo zijn dat het Rijk allerlei taken naar de gemeenten blijft overdragen, maar daar vervolgens geen financiële middelen tegenover zet. De jaren 2026, 2027 en 2028 laten structureel dieprode cijfers zien. Dit is de realiteit waar we mee te maken hebben en vooralsnog zullen we het hiermee moeten doen. De VVD pleit er daarom voor dat het college volgend jaar komt met concrete bezuinigingsopties zodat de gemeenteraad gerichte keuzes kan maken. We zullen de komende periode striktere prioriteiten moeten stellen dan we de afgelopen jaren gedaan hebben. Niet alles kan meer. Dat is niet leuk, maar wel noodzakelijk om de gemeente financieel gezond te houden.

Voorzitter, de kerntaken van de gemeenteraad bestaan onder andere uit kaders stellen en het controleren van de uitvoering door het college. We zijn daarom blij met de ontwikkeling dat dit jaar voor het eerst de gemeenteraad in de gelegenheid gesteld wordt om twee keer een algemene beschouwing te houden, namelijk bij de kadernota en nu bij de begroting. Bij de kadernota kan de gemeenteraad haar kaderstellende rol nog nadrukkelijker ten uitvoering brengen bij het document dat daar bij uitstek voor bedoeld is: de kadernota. Vervolgens kan de gemeenteraad haar controlerende taak uitvoeren door te bekijken in hoeverre de geschetste kaders vanuit de kadernota zijn opgenomen in de begroting. Die begroting ligt nu voor en als VVD hebben we onze bijdrage bij de kadernota afgelopen juli er nog eens bij gepakt.

Een van de belangrijkste kaders die we destijds hebben meegegeven is de toekomst Nassau-Dietz terrein. We hebben samen met ELAN en het CDA een motie opgesteld

waarin het college opgeroepen werd om een actieve lobby te starten om Defensie terug te halen naar het Nassau-Dietz terrein. Onze inwoners hebben in de inwonersraadpleging over de toekomst van het Nassau-Dietz terrein massaal aangegeven negatief te staan tegenover een nieuwe vorm of voortzetting van het huidige asielzoekerscentrum. In datzelfde inwonersonderzoek gaven onze inwoners in grote meerderheid aan positief te staan tegenover een toekomstige invulling van Defensie. We zijn blij om te zien dat het college hier inmiddels mee gestart is en dat er verschillende overleggen gevoerd zijn met het ministerie van Defensie waarin het college heeft aangegeven een combinatie van een azc en Defensie onwenselijk te vinden. Hopelijk brengt de staatssecretaris nog dit jaar een bezoek aan het terrein. Echter, we zijn toch behoorlijk teleurgesteld door het college. De in grote meerderheid aangenomen motie riep namelijk ook op tot het opnemen van de lobby in de begroting 2025. We hebben de begroting binnenstebuiten gekeerd, gezocht op allerlei woorden, maar nergens was ook maar iets terug te vinden over het terughalen van Defensie naar het Nassau-Dietz terrein. Hoe serieus neemt het college ons en hoe serieus nemen wij onszelf als raad als we bij de kadernota door middel van een in grote meerderheid ondersteunde motie, een helder kader meegeven, maar dat dit kader vervolgens niet opgenomen wordt in de begroting? Daarom zagen wij ons als VVD genoodzaakt om een amendement op stellen om de lobby voor het terughalen van Defensie naar het Nassau-Dietz terrein expliciet op te nemen in de begroting. Het kabinet heeft aangegeven in de eerste helft van 2025 een besluit te nemen over het al dan niet aanwijzen van het Nassau-Dietz terrein voor het oefenen in verstedelijkt gebied en het ombouwen tot een oefendorp. Het is dus van groot belang dat er een intensivering van de lobby plaatsvindt. Met ons amendement nemen we de lobby enerzijds tekstueel op in de begroting als signaal, maar anderzijds ook financieel met een bedrag van 35.000 euro om het college meer slagkracht te geven en snel in te kunnen spelen op mogelijke kansen.

Voorzitter, een tweede kader wat we tijdens de kadernota hebben meegegeven richtte zich op burgerparticipatie. We vinden het betrekken van onze burgers bij besluitvorming en projecten een groot goed, maar we moeten ervoor waken dat burgerparticipatie doorschiet. Soms moet de gemeente het stuur weer in handen nemen en duidelijke kaders stellen. We vinden het mooi om te zien dat onze inwoners zich met ziel en zaligheid inzetten om hun dorp of wijk mooier te maken, maar we moeten voorkomen dat deze trajecten te lang duren waardoor financiële middelen uitgeput raken en achteraf steeds extra geld nodig is. Bij de huidige trajecten zullen wij niet de partij zijn die de trein gaat laten stoppen, want onze inwoners kunnen er vaak niks aan doen dat processen lang duren. Maar in de toekomst zal de VVD extra kritisch zijn op burgerparticipatie en vooral de financiële kaders die meegegeven worden. Het is van groot belang dat de ontwikkelingen van de gemeenschapshuizen in Gastel en Budel-Dorplein zo snel mogelijk doorgang kan vinden. Ook de Smeltkroes in Maarheeze heeft wat de VVD betreft prioriteit en moet zo snel mogelijk opgepakt worden.

Voorzitter, een derde speerpunt van de VVD is het vestigingsklimaat voor ondernemers in onze gemeente. Ondernemers zijn van groot belang voor de leefbaarheid in onze dorpen. Zij zorgen voor de banen waardoor onze inwoners een inkomen kunnen verdienen en hiermee kunnen wonen, leven en deelnemen aan ons bloeiende verenigingsleven. We zien dat onze bedrijventerreinen vol zitten en dat ondernemers belemmerd worden in de groei van hun bedrijf. We vinden het daarom

van groot belang dat het college actief aan de slag gaat met de visie werklocaties en zo snel mogelijk komt met een uitbreiding van de bedrijventerreinen waarbij prioriteit gegeven wordt aan in Cranendonck gewortelde bedrijven en ondernemers zodat zij de eersten zijn die hun bedrijf hier kunnen vestigen of uitbreiden. Van de andere kant zien we dat het winkelaanbod in de centra van Budel en Maarheeze steeds minder wordt en panden leeg komen te staan. Deze ontwikkeling is al langer gaande vanwege de online winkels en het thuisbezorgen. Ons devies is: koop lokaal en steun je lokale ondernemer, zeker nu we richting de feestdagen gaan. Dit is echter niet voldoende om grote winkels open te houden. In steeds meer steden en dorpen zie je dat er naar creatieve oplossingen gezocht wordt om de detailhandel en winkels in de centra in stand te houden en te stimuleren. In de begroting zien we hierover niks opgenomen en daarom hebben we daar een schriftelijke vraag over gesteld. Als reactie kregen we dat in 2025 de noodzaken van nieuw detailhandelbeleid onderzocht worden. Dit hoeft wat de VVD betreft niet onderzocht te worden, die noodzaak is er gewoon. We willen niet direct beleid, maar snel concrete actie, want de nood is hoog. Daarom hebben we een motie opgesteld waarin we het college oproepen om samen met pandeigenaren, ondernemers en andere stakeholders te starten met een actieve aanpak om leegstand in het centrum Budel en Maarheeze en de verspreide leegstand in de kleinere kernen terug te dringen.

Voorzitter, op het gebied van mobiliteit willen we dat het college in 2025 snel concrete stappen zet in het realiseren van een weg over het terrein van Nyrstar om de overlast van het vrachtverkeer in Dorplein en Budel terug te dringen. We zijn blij dat er gesprekken gevoerd zijn met Nyrstar en dat er gewerkt wordt aan een intentieverklaring om de route over het Nyrstar-terrein verder te ontwikkelen. Op het gebied van mobiliteit stelt het college daarnaast voor om nieuw parkeerbeleid te ontwikkelen zodat men flexibeler om kan gaan met de beperkte ruimte bij woningbouwplannen en het beter kan aansluiten bij de mobiliteitstransitie. Hieruit proeven we dat het college voorsorteert op een lagere parkeernorm bij woningbouwprojecten om op die manier onze inwoners te stimuleren meer gebruik te maken van de fiets of het openbaar vervoer. Hier zijn we het principiële mee oneens. De auto blijft voor onze inwoners het belangrijkste vervoersmiddel en we moeten voorkomen dat onze straten vol komen te staan met geparkeerde auto's.

Voorzitter, tenslotte wil ik het nog hebben over de kermissen in onze gemeente. Vorig jaar is er op initiatief van de VVD in de begroting geld vrijgemaakt voor een onderzoek naar het toekomstbestendig maken van de kermissen. Helaas is dit onderzoek nog niet afgerond en kunnen er nog geen maatregelen genomen worden voor het komende kermisseizoen. In omliggende dorpen als Leende en Nederweert gaat de kermis al op vrijdagavond open en dit is zeer succesvol voor kermisexploitanten en (horeca)ondernemers. Daarom willen we het college oproepen om met onze ondernemers, kermisexploitanten, verenigingen en stichtingen in overleg te treden en gezamenlijk de mogelijkheden te bespreken om met ingang van het kermisseizoen 2025 de start- en slotdagen van de kermissen aan te passen.

Voorzitter, ik ga richting mijn afsluiting. De meeste onderwerpen in deze Algemene Beschouwingen van onze partij zijn geen nieuwe onderwerpen. We blijven koersvast de raadsagenda volgen. De VVD Cranendonck pakt deze begroting door waar nodig is om Cranendonck beter en mooier te maken. Dat blijven we doen. Nu en in de toekomst.